

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-
ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА
Изх. N 438
дата 25 JUL 2017

ДО
Г- Н БОРИС ВЕЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТ А Н О В И Щ Е О Т БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

ОТНОСНО: ИСКАНЕ ЗА СТАНОВИЩЕ ПО КОНСТ. Д. № 3/2017

УВАЖАЕМИ Г- Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Българската търговско – промишлена палата (БТПП) счита за неоснователно искането на Омбудсмана на РБългария за установяване на противоконституционност на чл. 245, ал. 1 от Кодекса на труда (КТ), в частта „в размер 60 на сто от brutното му трудово възнаграждение, но не по- малко от минималната работна заплата за страната“, поради изложените по-долу съображения.

1. Не е налице противоречие с чл. 48, ал. 5 от Конституцията:

Чл. 245, ал. 1 от КТ регламентира задължение на работодателя за „**гарантиране**“ изплащането на трудово възнаграждение“, което е много различно от конституционното му задължение по чл. 48, ал. 5 и законовото му задължение по чл. 128, т. 2 от КТ за заплащане на трудово възнаграждение.

Единодушна е правната доктрина, че „гаранционното правило на ал. 1 (на чл. 245 от КТ – *бел. наша*) не засяга дължимостта на трудовото възнаграждение, нито размера на дължимото възнаграждение, то само осигурява изплащането на един минимум от дължимото, когато изплащането на пълния размер е невъзможно. Затова, когато дължимото възнаграждение превишава по размери минималната

месечна работна заплата, разликата до пълния размер остава дължима. Вземането на работника или служителя в размер на тази разлика е на общо основание изискуемо и подлежи на изплащане“ (цит. „Коментар на Кодекса на труда“, В. Мръчков, Кр. Средкова, Ат. Василев, изд. „Сиби“ 1995 г., стр. 434).

2. Не е налице противоречие с чл. 48, ал. 1 от Конституцията в смисъла на тълкуването на тази разпоредба, дадено от Конституционния съд в негово Решение № 14/23.11.2000 г. по конст.д. № 12/2000 г. („Правото на труд е безсмислено, ако срещу него не стои насрещно задължение за заплащане на възнаграждение“.). Мотивите за този извод са същите, посочени в предходната т. 1:

Задължението за гарантиране изплащането на трудово възнаграждение по чл. 245, ал. 1 от КТ е извън хипотезиса на конституционното задължение за заплащане на трудовото възнаграждение и на същото законово задължение, формулирано в текста на чл. 128, т. 2 от КТ.

3. Не е налице противоречие с конституционния принцип на справедливостта, а точно обратното – чл. 245, ал. 1 от КТ е мярка, насочена към гарантиране на справедливостта:

Нормата на чл. 245, ал. 1 от КТ вменява не само задължение за работодателя. Нейното наличие създава основание за упражняване от Инспекцията по труда на контрол върху работодателя за спазването на това задължение.

При отсъствие на законовата разпоредба на чл. 245, ал. 1 от КТ (респ. – евентуалната отмяна от КС на тази норма), работодателят – при наличие на финансови затруднения - ще бъде освободен от сега съществуващото задължение да гарантира заплащането на каквато и да е част от трудовото възнаграждение.

С други думи, именно нормата на чл. 245, ал. 1 от КТ е инструментът, с който се гарантира спазването спрямо работника/служителя на принципа на справедливостта, когато работникът/служителят е изпълнявал добросъвестно своите задължения.

4. Не е налице противоречие с конституционния принцип на правовата държава – във връзка с твърдението на Омбудсмана на РБългария, че между чл. 245, ал. 1 от КТ и чл. 128, т. 2 от КТ е налице противоречие, което създавало объркване:

Както се изтъкна по-горе в т. т. 1 и 2 от настоящото становище задължението за гарантиране изплащането на трудово възнаграждение по чл. 245, ал. 1 от КТ е извън хипотезиса на конституционното задължение по чл. 48, ал. 1 и на законовото задължение, формулирано в текста на чл. 128, т. 2 от КТ.

Поради изложеното е неоснователно направеното в искането до Конституционния съд твърдение, че между чл. 245, ал. 1 от КТ и чл. 128, т. 2 от КТ има противоречие, респ. – невярно е изявлението, че е нарушен конституционният принцип на правовата държава.

5. Искането до Конституционния съд създава невярна представа, че в случаите по чл. 245, ал. 1 от КТ задължението за заплащане на 60 % от брутно трудово възнаграждение (но не по-малко от минималната работна заплата) не е ежемесечно. Това не е така, тъй като и при прилагане на чл. 245, ал. 1 от КТ следва да се съблюдават сроковете по чл. 270 от КТ за заплащане на възнаграждението.

6. Безспорна е съдебната практика и практиката на Инспекцията по труда, че чл. 245, ал. 1 от КТ е приложим тогава, когато работодателят има финансови затруднения.

Чл. 245, ал. 1 от КТ е фактически първото защитно ниво за работниците/служителите да получат определена гарантирана част от трудовото им възнаграждение при настъпили финансови затруднения. Гаранцията за получаване на цялото/част от трудовото възнаграждение на работниците/служителите последователно е регламентирана и в чл. 136, т. 5 от ЗЗД, чл. 687, ал. 1 от ТЗ, чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ, чл. 3 от Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя.

С евентуалната отмяна на чл. 245, ал. 1 от КТ ще бъде заличено посоченото първо защитно ниво, което не е в интерес на работниците/служителите.

Към всичко гореизложено трябва да се изтъкне, че забавяне заплащането на трудовите възнаграждения на работниците и служителите е изключение и в голяма част от случаите се дължи не на виновно поведение на работодателя, а на обективни причини, често независещи от него, а в немалък брой от случаите – и по вина на държавата (незаплатени обществени поръчки, невъзстановен данъчен кредит по ДДС и пр.).

С уважение,

Цветан Симеонов
председател на УС на БТЩ

